

Brug af tekniske hjælpemidler om bord i skibe (arbejdsudstyr)

Når man taler om tekniske hjælpemidler er det praktisk at skelne mellem *maskiner* - og *andre tekniske hjælpemidler*. Her er nævnt nogle typiske eksempler, men der er mange flere:

Fiskeskibe

Maskiner

Transportbånd, Fiskeelevatore, spil, nettromler, lossekraner, vinkelslibere og garnhalere.

Andre tekniske hjælpemidler

Knive, pc'ere, sækkevogne, videoanlæg til overvågning og rejekogere.

Handelsskibe

Maskiner

Rustbankere, drejebænke, fortøjningsspil, røremaskiner, pålægsmaskiner, vinkelslibere og trucks.

Andre tekniske hjælpemidler

Pc'ere, rullecontainere, paralleløftere, rengøringsvogne og svejseapparater

Reglerne om anvendelse af tekniske hjælpemidler (maskiner, stilladser m.v.) om bord i skibe stiller krav om, at brug af tekniske hjælpemidler skal ske på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarlig måde.

Reglerne finder du i Meddelelser fra Søfartsstyrelsen A., Kapitel VI om tekniske hjælpemidler.

Reglerne handler om anvendelse. Her i denne pjece kan du orientere dig om, hvilke generelle ting, der skal være i orden, når du skal *bruge* et teknisk hjælpemiddel.

Søfartsstyrelsen kræver følgende af dine hjælpemidler

Maskiner

Fra 1. januar 2003 må du kun bruge maskiner om bord, som er lige så sikre som maskiner, der opfylder EU's regler. Hvis maskinen er forsynet med CE-mærket, kan du normalt gå ud fra, at den er i orden.

Maskiner anskaffet uden for EU skal have et sikkerhedsniveau som i EU. Her må du eller andre ansvarlige bede maskinens leverandør om en garanti for, at den er i orden.

Maskiner, der er taget i brug før 1. januar 2001 skal også opfylde en række konstruktionskrav til sikkerheden før du må bruge dem.

De væsentligste krav er:

Konstruktionen skal have den nødvendige styrke og holdbarhed og eventuelt have udstyr til begrænsning af påvirkninger fra tryk, temperatur, materialespændinger m.v.

Konstruktion skal sikre

- at du ikke kan komme i berøring med farlige maskindele eller stoffer,
- at værktøj, emner, stænk o.l. ikke kan udslynges til fare for dig og
- at varme, kulde, stråling, støj, vibrationer, støv, dampe m.v., som udvikles, når du bruger hjælpemidlet, ikke udsætter dig for fare.

Indkobling, styring og afbrydelse af energitilførelsen skal sikre, at der ikke opstår fare. Standsning skal som udgangspunkt kunne ske hurtigt fra steder på eller ved hjælpemidlet, eventuelt automatisk.

Desuden er der krav til betjeningsanordninger, belysning, symboler, overflader, kanter, m.v.

Til automatisk drevne, styrede eller overvågede tekniske hjælpemidler er der særlige krav til fx til overvågning og kontrol.

Andre tekniske hjælpemidler

Andre tekniske hjælpemidler end maskiner – fx komfurer, rengøringsvogne og sækkevogne - skal opfylde samme krav som til maskiner før 1. januar 2003. Det gælder uanset, hvornår arbejdsudstyret er taget i brug.

For alle typer af tekniske hjælpemidler gælder:

Opstilling

Opstilling, nedtagning og afmontering af tekniske hjælpemidler skal være fuldstændig sikker. For at det kan være i orden, må man bl.a. tage hensyn til placeringen, opstillingsmåden, underlaget, understøtningen, fastgørelser, støj og vibrationer, farer samt gener fra støv, dampe m.v., som ledes bort fra hjælpemidler under brugen.

Brugsanvisning

Der skal være en brugsanvisning for hjælpemidlet, hvis det er nødvendigt for din sikkerhed og sundhed, når du bruger det. Brugsanvisningen skal oplyse om:

- Hvordan man bruger hjælpemidlet.
- Hvordan man transporterer det.
- Hvordan man stiller det op.

- Hvordan man vedligeholder det.

Fabrikanten eller leverandøren skal sørge for, at der er en brugsanvisning til alle maskiner og mange andre tekniske hjælpemidler efter 2003. Spørg efter den !

Brugsanvisningen skal være let at forstå. Den skal også være på dansk. Såfremt arbejds sproget om bord er et andet end dansk skal brugsanvisningen også foreligge på dette sprog. Det kan fx ske, hvis det er nødvendigt for sikkerheden.

Brugsanvisningen skal være let for dig at få fat på. Hvis det er muligt, skal den sidde direkte på hjælpemidlet.

Brug

- Anvend kun tekniske hjælpemidler til det arbejde, de er beregnet til.
- Brug altid beskyttelsesudstyret efter hensigten.
- Træf foranstaltninger mod særlige farer under brugen.
- Følg anvisningerne i brugsanvisningen.
- Minimer al risiko ved rengøring, reparation, vedligeholdelse m.m. ved at afbryde hjælpemidlet.

Instruktion

Før du går i gang med at bruge et teknisk hjælpemiddel, skal du instrueres i brugen. Muligvis er der også behov for mere grundig oplæring. Hvis det er særligt farligt at bruge en bestemt type teknisk hjælpemiddel, kan arbejdslederen specielt udpege dig eller andre som eneste brugere.

Eftersyn og vedligeholdelse

Vedligeholdelse og eftersyn skal sikre, at tekniske hjælpemidler altid er i forsvarlig stand og lever op til det sikkerhedsniveau som er nødvendigt. Vedligeholdelse og eftersyn foretages af leverandøren eller en anden person med samme kvalifikationer. Det kan fx være skibsføreren, overstyrmanden, maskinchefen eller 1. mester.

Ved eftersyn skal leverandørens anvisninger følges.

Detailregler

For visse tekniske hjælpemidler gælder der herudover yderligere regler. Det er tilfældet for:

- Løfteredskaber - fx lifte, arbejdsplatforme og løfteborde.
- Hejseredskaber - fx hejsestillinger og kraner.
- Mekanisk drevne transportredskaber - fx transportbånd og kopelevatorere.
- Mobile arbejdsredskaber/selvkørende arbejdsredskaber - fx gaffeltruck.
- Arbejdsudstyr, der anvendes til midlertidig arbejde i højden – fx stiger, stilladser og rapelling.

Råd og vejledning

Vil du vide mere kan du enten læse selve reglerne eller søge råd hos

Fiskeriets Arbejdsmiljøtjeneste,
Tlf. +45 75 18 05 66 eller fax 75 18 05 75
e-mail: post@f-a.dk

Søfartens Arbejdsmiljøråd,
+45 33 11 18 33 eller fax 33 11 14 60
e-mail: info@seahealth.dk

De kan også hjælpe dig med andre spørgsmål om brug af tekniske hjælpemidler.
Og naturligvis er du også altid velkommen til at kontakte Søfartsstyrelsen, hvis du har spørgsmål.